

کتاب‌شناسی کتاب‌های ادبیات تطبیقی در ایران

ویدا بزرگ‌چمی *

چکیده

هدف این کتاب‌شناسی گردآوری فهرستی از تمامی کتاب‌های مستقلی است که به صورت تألیف یا ترجمه به زبان فارسی درباره ادبیات تطبیقی منتشر شده است، و نیز کتاب‌هایی که بخش یا فصلی از آنها، چه در حوزه نظریه یا به لحاظ عملی، به ادبیات تطبیقی اختصاص دارد. تا آنجا که نگارنده اطلاع دارد، هنوز کتاب‌شناسی کاملی از ادبیات تطبیقی در ایران تهیه و تدوین نشده است. کتاب‌شناسی حاضر کمک بزرگی به پژوهشگران و دانشجویان ادبیات تطبیقی محسوب می‌شود و، از زاویه‌ای دیگر، اطلاعات مقدماتی لازم برای دنبال کردن سیر تحول نظری و عملی ادبیات تطبیقی در کشور ما را در اختیار پژوهشگران قرار می‌دهد. در این کتاب‌شناسی، کتاب‌ها بر اساس الفبای نام نویسنده مرتب شده‌اند و پس از آن عنوان، محل نشر، ناشر و تاریخ انتشار کتاب به ترتیب ذکر شده است.

کلیدواژه‌ها: ادبیات تطبیقی، کتاب‌شناسی ادبیات تطبیقی در ایران، تاریخچه ادبیات تطبیقی در ایران، ابزارهای پژوهش در ادبیات تطبیقی.

* عضو هیئت علمی فرهنگستان زبان و ادب فارسی

پیام‌نگار: bozorgchami@yahoo.com

مقدمه

نزدیک به دو قرن از عمر ادبیات تطبیقی می‌گذرد و دایره فعالیت آن هر روز گسترش می‌یابد به طوری که دامنه نفوذش به همه رشته‌های گوناگون علم، از جمله هنر (سینما، نقاشی، موسیقی، معماری، پیکرتراشی و غیره)، علوم انسانی (زبان‌شناسی، روان‌شناسی، مردم‌شناسی، فرهنگ‌شناسی، تاریخ و غیره)، علوم اجتماعی (سیاست، اقتصاد، انسان‌شناسی، جامعه‌شناسی و غیره)، مذهب و فلسفه و حتی علوم خاص (ریاضیات، پزشکی، فیزیک و غیره) رسیده است.

حجم روزافزون اطلاعات که به اشکال گوناگون از قبیل کتاب و گزارش و پایان‌نامه‌های دانشگاهی و مقاله منتشر می‌شود، دستیابی به آنها را روزبه‌روز دشوارتر می‌کند. از این رو، برای جمع‌آوری اطلاعات منابع و تسهیل دستیابی پژوهشگران به این اطلاعات طرحی با عنوان «کتاب‌شناسی ادبیات تطبیقی در ایران» در گروه ادبیات تطبیقی فرهنگستان زبان و ادب فارسی آغاز شد.

در شماره پیشین ویژه‌نامه^۱، کتاب‌شناسی پایان‌نامه‌های ادبیات تطبیقی در ایران در اختیار پژوهشگران قرار گرفت و در این شماره کتاب‌شناسی کتاب‌های ادبیات تطبیقی در ایران ارائه می‌شود.

هدف و دامنه کار

هدف «کتاب‌شناسی کتاب‌های ادبیات تطبیقی در ایران» گردآوری فهرستی از تمامی کتاب‌های مستقلی است که به صورت تألیف یا ترجمه به زبان فارسی درباره ادبیات تطبیقی منتشر شده است، و نیز کتاب‌هایی که بخش یا فصلی از آنها به ادبیات تطبیقی اختصاص دارد.

یکی از ارکان مهم کتاب‌شناسی نظم اطلاعات است، ولی، با توجه به وسعت قلمرو ادبیات تطبیقی و ارتباط آن با سایر شاخه‌های دانش بشری، موضوع بسیاری از کتاب‌های این کتاب‌شناسی بینارشته‌ای است و در نتیجه تقسیم‌بندی موضوعی آنها

^۱ ویدا بزرگ‌چمی. «کتاب‌شناسی پایان‌نامه‌های ادبیات تطبیقی در ایران». *ادبیات تطبیقی*، ویژه‌نامه فرهنگستان، ۱/۲ (۱۳۹۰): ۱۷۶-۱۴۶.

دشوار است. از این رو، تصمیم بر این شد تا در این کتاب‌شناسی، کتاب‌ها بر اساس الفبای نام نویسندگان مرتب شود.

روش کار و مشکلات

گردآوری اطلاعات کتاب‌های ادبیات تطبیقی در ایران با محدودیت‌ها و مشکلاتی روبه‌رو شد. مسئله اصلی انتخاب کتاب‌های ادبیات تطبیقی از میان انبوه کتاب‌های رشته‌های ادبیات فارسی و خارجی بود. ملاک گزینش کتاب‌ها در وهله نخست عنوان و موضوع آنها، و در وهله بعد بررسی کتاب‌ها و به‌ویژه فهرست مطالب آنها بود. در برخی موارد، رؤیت و بررسی دقیق کتاب‌ها ضروری بود. متأسفانه عنوان برخی از کتاب‌های ادبیات فارسی روشن و گویا نبود و گزینش آنها تنها بر اساس عنوان امکان نداشت. از سوی دیگر، ادبیات تطبیقی در ایران رشته‌ای نوپاست و قلمرو آن هنوز بر همگان روشن نیست. به همین دلیل، کتاب‌های بسیار کمی تحت این موضوع در کتابخانه‌ها فهرست شده‌اند و این مسئله کار جست‌وجو و بازیابی کتاب‌ها را دشوار می‌ساخت و در عمل با حجم زیادی از کتاب‌های ادبیات فارسی و خارجی روبه‌رو شدیم که بررسی بسیاری از آنها ضروری بود. یادآوری این نکته نیز ضروری است که صرف ذکر عنوان یک کتاب در این کتاب‌شناسی به معنی صحه گذاشتن بر محتوا و روش علمی آن نیست. بدون شک، لازمه چنین امری مطالعه و تحلیل دقیق این کتاب‌هاست.

گزینش کتاب‌ها از میان انبوه اطلاعات به‌دست آمده نیاز به دقت و مطالعه نسبی آنها داشت. مشکل بعدی محدودیت دسترسی به کتاب‌ها در کتابخانه ملی بود و دسترسی به کتاب‌های فهرست شده، و گاه فهرست نشده، در بسیاری موارد تنها با همکاری صمیمانه برخی کتابداران کتابخانه ملی امکان‌پذیر شد.

از آن جا که مقرر شده است نسخه‌ای از کتاب‌های چاپی به کتابخانه ملی اهدا شود، انتظار می‌رود که کتابخانه ملی، و بالطبع کتاب‌شناسی ملی، اطلاعات فهرست‌نویسی مجموعه کاملی از کتاب‌های چاپی کشور را در اختیار داشته باشند. به همین دلیل، کتاب‌شناسی ملی و کتابخانه ملی کمابیش منبع اصلی اطلاعات این کتاب‌شناسی قرار گرفت. پس از بررسی کتاب‌شناسی‌ها و فهرست کتابخانه فرهنگستان زبان و ادب

فارسی و به‌ویژه کتاب‌شناسی ملی، فهرست به‌دست آمده با مراجعه به کتابخانه ملی تکمیل شد.

تنظیم کلی

این کتاب‌شناسی نیز، مانند کتاب‌شناسی پایان‌نامه‌های ادبیات تطبیقی، بر اساس الفبای نام نویسندگان مرتب شده است و اطلاعات کتاب‌شناختی مدخل‌های آن به قرار زیر است:

اگر کتاب کاملاً به موضوع ادبیات تطبیقی مربوط باشد: نام خانوادگی، نام پدیدآورنده، عنوان کتاب، نام مترجم/ویراستار، ویرایش، محل نشر: ناشر، سال نشر. و چنانچه بخشی از کتاب به موضوع ادبیات تطبیقی مربوط باشد: نام خانوادگی، نام پدیدآورنده مقاله یا بخش. «عنوان بخش یا مقاله» در نام و نام خانوادگی پدیدآورنده کتاب، عنوان کتاب، سایر پدیدآورندگان (مترجم/ویراستار). ویرایش، محل نشر: ناشر، سال نشر: صفحات بخش یا مقاله.

برای اجتناب از تکرار مدخل‌ها در مورد کتاب‌هایی که ناشر یا ناشران دیگری نیز آنها را چاپ کرده‌اند، در صورتی که محتوای کتاب تغییری نکرده باشد در زیر مدخل اصلی از عبارت اختصاری «نیز نک» (نیز نگاه کنید) استفاده شده و پس از آن اطلاعات ناشر یا ناشران دیگر کتاب آمده است.

و چنانچه مقاله‌ای در کتاب یا کتاب‌های دیگر به چاپ رسیده باشد، به همین ترتیب از عبارت اختصاری «نیز نک» استفاده شده است، مانند:

زرین‌کوب، عبدالحسین. «ادب تطبیقی»، در نقد ادبی، ج ۱. تهران: امیرکبیر، ۱۳۵۴: ۱۲۵-۱۲۸.

نیز نک ← تهران: بنگاه نشر اندیشه، ۱۳۳۸: ۲۰۱-۲۰۵.

_____. «از ادبیات تطبیقی»، در نقش بر آب: به همراه جستجویی چند در باب شعر حافظ، گلشن راز، گذشته نشر فارسی، ادبیات تطبیقی، با اندیشه‌ها، گفت و شنودها و خاطره‌ها. تهران: معین، ۱۳۶۸: ۲۹۵-۳۶۱.

نیز نک ← [ویرایش ۹]. تهران: سخن، ۱۳۸۱: ۲۹۵-۳۶۱.

برای یک‌دست‌سازی و مستند کردن نام پدیدآورندگان تا حد امکان از فهرست مستند/اسامی مشاهیر و مؤلفان استفاده شده است. در مواردی که یک مقوله از اطلاعات کتاب‌شناختی یافت نشده، سایر اطلاعات، بدون ذکر آن مقوله، مطابق با نظم یادشده ارائه شده است. چنانچه عنوان کتاب یا فصل به اندازه کافی گویای ارتباط آن با موضوع ادبیات تطبیقی نباشد، بعد از اطلاعات کتاب‌شناختی توضیح کوتاهی درباره کتاب یا آن فصل خاص ارائه شده تا ارتباط آن با موضوع برای خواننده روشن شود.

بدون تردید، این کتاب‌شناسی شامل تمام کتاب‌های مربوط به موضوع ادبیات تطبیقی نیست، بلکه تمامی اطلاعاتی را در بر می‌گیرد که نگارنده یافته است. امیدواریم خوانندگانی که اطلاعاتی در این زمینه دارند با ارسال آن به نشانی پیام‌نگار این‌جانب ما را در رفع کاستی‌های این کتاب‌شناسی و تکمیل این طرح اطلاع‌رسانی یاری کنند.

در خاتمه وظیفه خود می‌دانم از استاد گرانقدرم آقای دکتر علی‌رضا انوشیروانی که مرا در این کار راهنمایی و کمک کردند، قدردانی و تشکر نمایم.

۱. آذر، امیراسماعیل. *ادبیات ایران در ادبیات جهان*. تهران: سخن، ۱۳۸۷.
۲. _____. *حافظ در آن سوی مرزها: پژوهشی در ادبیات تطبیقی*. به اهتمام مریم برزگر. تهران: سخن، ۱۳۹۰.
۳. آریان (زرین کوب)، قمر. *چهره مسیح در ادبیات فارسی*. تهران: معین، ۱۳۶۹.
 نیز نک ← تهران: سخن، ۱۳۷۸.
۴. آیدین، شادی. *عناصر فرهنگ و ادب ایرانی در شعر عثمانی (از قرن نهم تا دوازدهم هجری)*. تهران: امیرکبیر، ۱۳۸۵.
۵. ابوالوی، ممدوح. *پژوهش تطبیقی تأثیر داستایوسکی در ادبیات عربی*. ترجمه و تعلیق علی نظری و علی عزینیا. خرم آباد: دانشگاه لرستان، ۱۳۸۵.
۶. احمد، محمدقاسم. *ادبیات تطبیقی ایران و هند: بررسی تطبیقی داستانهای صادق چوبک، جلال آل احمد، سیمین دانشور و داستان‌نویس برجسته‌ی هند پریم چند*. تهران: مدحت، ۱۳۹۰.
۷. اربابی، محمود، گردآورنده. *مجموعه مقالات اولین هم‌اندیشی سینما و ادبیات*. دبیر علمی هم‌اندیشی محمود اربابی. تهران: فرهنگستان هنر، ۱۳۸۷.
۸. اسحاقیان، جواد. «رفتار خلاق با "دن آرام" در "کلیدر"». در *کلیدر، رمان حماسه و عشق*. تهران: گل‌آذین، ۱۳۸۳: ۱۶۹-۱۹۸.
۹. *اسطوره و ادبیات: مجموعه مقالات*. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، ۱۳۸۴.
۱۰. اصغری، محمدجعفر. *ترجمه و راهنمای الادب المقارن «ادبیات تطبیقی» (زبان و ادبیات عربی): بر اساس کتاب دکتر علیرضا شیخی*. اصفهان: پیام دانشگاهی، ۱۳۸۹.
- کتاب حاضر راهنمای کتاب «الادب المقارن (ادبیات تطبیقی): (رشته زبان و ادبیات عرب)» تألیف علیرضا شیخی از انتشارات دانشگاه پیام‌نور است.
۱۱. امداد، حسن. «شهرت سعدی در اروپا». در *جدال مدعیان با سعدی*. شیراز: نوید شیراز، ۱۳۷۷: ص ۱۸۹-۱۹۰.
۱۲. امیدسالار، محمود. *متون شرقی، شیوه‌های غربی: شاهنامه و ابعاد ایدئولوژیک شاهنامه‌شناسی در مغرب‌زمین به بهانه هزاره جهانی شاهنامه*. با پیشگفتار اکبر

- ایرانی. تهران: مرکز پژوهشی میراث مکتوب، ۱۳۸۹.
۱۳. امین مقدسی، ابوالحسن. *ادبیات تطبیقی با تکیه بر مقارنه ملک الشعراء «محمدتقی بهار» و «امیرالشعرا «حمد شوقی»*. تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ، ۱۳۸۶.
۱۴. امینی، احمد. *ادبیات در سینما*. تهران: سروش، ۱۳۷۰.
۱۵. انوار، امیر محمود. *ایوان مدائن از دیدگاه دو شاعر نامی تازی و پارسی بختی و خاقانی*. تحقیق و مقایسه و شرح منثور و منظوم از امیر محمود انوار. تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ، ۱۳۸۳.
۱۶. ———. *سیر شعر و ادب از دوران قبل از اسلام عرب تا پایان دوره عباسی و مقایسه افکار سعدی و متنبی و داوری میان دو شاعر نامی پارسی و تازی*. تهران: انوار دانش، ۱۳۸۰.
۱۷. باتیرخان، بولاک بک. *شاهنامه و ادبیات قزاقی*. تهران: واژه‌آرا و شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی، ۱۳۸۳.
۱۸. باسنت، سوزان. *از ادبیات تطبیقی تا پژوهش‌های ترجمه*. ترجمه خلیل محمودی. تهران: احسن، ۱۳۸۷.
۱۹. باقری، آذر. *بررسی باغ در شعر کلاسیک فارسی و بازتاب آن در نقاشی سنتی ایران (از قرن چهارم ق. تا دوره بازگشت ادبی)*. تهران: طهوری، ۱۳۹۰.
۲۰. برنی، مظفر حسین. *نقش اقبال در ادب پارسی- هندی*. ترجمه مهدی افشار. تهران: وزارت ارشاد اسلامی، اداره کل انتشارات و تبلیغات، ۱۳۶۴.
۲۱. بونرو، اولیویه اش. *از تصویر تا اسطوره: ایران در ادبیات و اندیشه‌ی فرانسوی قرن هجدهم*. ترجمه حسن فروغی و ابراهیم قیصری. تهران: پژوهاک، ۱۳۹۰.
۲۲. بهرامی، ایرج. *روئین‌تنی و جاودانگی در اساطیر: تحلیلی نواز انگیزه‌ی جنگ رستم و اسفندیار، با نگرشی بر آئین مهر، یارسان «اهل حق» در رابطه با پهلوانان اساطیر شاهنامه*. تهران: ورجاوند، ۱۳۸۳.
- هدف این کتاب آگاهی بیشتر از زندگانی اسطوره‌هایی است که خصلت رویین‌تنی آسیب‌ناپذیری دارند. اما دو اسطوره دیگر، شمشون یهودی و گیل‌گمش سومری، نیز به علت دارا بودن خصیصه‌هایی استثنایی نظیر قدرت فوق‌بشری یا

- جست‌وجوی راز جاودانگی بررسی شده‌اند. کتاب به وجوه اشتراک و افتراق اسطوره‌ها و شباهت رفتارهای خارق‌العاده پهلوانان اساطیری می‌پردازد.
۲۳. بهنام، جمشید. *ادبیات تطبیقی*. بی‌جا: بی‌نا، بی‌تا.
۲۴. پاتر، آنتونی. *نبرد پدر و پسر در ادبیات جهان*. ترجمه محمود کمالی. تهران: ایدون، ۱۳۸۴.
۲۵. پارسا، احمد. *تأثیرپذیری شاعران کرد ایران و عراق از حافظ شیرازی*. تهران: فرهنگستان هنر، مؤسسه تألیف، ترجمه و نشر آثار هنری «متن»، ۱۳۸۸.
۲۶. پورجوادی، نصرالله. «مسأله تشبیه و تنزیه در مکتب ابن‌عربی و مولوی و مقایسه زبان و شیوه بیان آنان.» در *مولانا از دیدگاه ترکان و ایرانیان*. به قلم جمعی از نویسندگان؛ گردآوری راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۶۹: ۱۷-۳۹.
- این مقاله به این موضوع می‌پردازد که مشایخ ایرانی تحت تأثیر آراء ابن‌عربی درباره تشبیه و تنزیه نبوده‌اند و چه قبل و چه بعد از او این مسئله را به تعبیری دیگر به زبان فارسی بیان کرده‌اند. این موضوع نیز در مقاله مطرح می‌شود که مولانا جلال‌الدین از دیدگاه خاصی به مسئله نگاه کرده و راه‌حلی مشابه ارائه داده است.
۲۷. تاواراتانی، ناهوکو. *ادبیات تطبیقی مار و کاج: سمبولهای جاودان در ادبیات فارسی و ژاپنی*. تهران: بهجت، ۱۳۸۵.
۲۸. تجلیل، جلیل. *مقایسه لیلی و مجنون فضولی و نظامی*. تهران: کنگره بزرگداشت حکیم محمد فضولی، دبیرخانه، ۱۳۷۴.
۲۹. توانایان‌فرد، حسن. *ادبیات ایران از دیدگاه اقتصاد*. تهران: علوی، [۱۳۶۳].
- در مقدمه کتاب، شرح مختصر پاره‌ای از اشعار و امثال و حکم آمده است که مفاهیم اقتصادی دارند. سایر قسمت‌های کتاب را اشعار برحسب موضوعات اقتصادی، اشعار اقتصادی بر حسب نام شاعر، و امثال و حکم اقتصادی تشکیل می‌دهد.
۳۰. تودوآ، ماگالی. «همانندی‌های شاهنامه با ادبیات جهان.» در *از پانزده دریچه: نگاهی به فردوسی و شاهنامه او*. ترجمه محمدکاظم یوسف‌پور. [رشت]: دانشگاه گیلان، ۱۳۷۷: ۱۴۹-۱۵۲.

۳۱. جعفری تبریزی، محمدتقی. *مولوی و جهان‌بینی‌ها در مکتب‌های شرق و غرب*. تهران: بعثت، ۱۳۷۰.
۳۲. جعفری لنگرودی، محمدجعفر. «اندیشه بودا در مثنوی». در *راز بقای ایران در سخن مولوی*. تهران: کتابخانه گنج دانش، ۱۳۷۱: ۴۰۷-۴۰۹.
۳۳. _____. «انوشیروان در اشعار شعرای بزرگ عرب». در *راز بقای ایران در سخن فردوسی*. تهران: کتابخانه گنج دانش، ۱۳۶۹: ۱۰۷-۱۱۰.
۳۴. _____. «فلسفه یونان در مثنوی». در *راز بقای ایران در سخن مولوی*. تهران: کتابخانه گنج دانش، ۱۳۷۱: ۳۹۳-۳۹۷.
۳۵. جمال‌الدین، محمدسعید. *ادبیات تطبیقی*. ترجمه م. محمودی. تهران: چشمه، ۱۳۹۰.
۳۶. _____. *ادبیات تطبیقی: پژوهشی تطبیقی در ادبیات عربی و فارسی*. برگردان و تحقیق سعید حسام‌پور و حسین کیانی. شیراز: دانشگاه شیراز، مرکز نشر، ۱۳۸۸.
۳۷. جمالی، کامران. *فردوسی و هومر*. تهران: اسپرک، ۱۳۶۸.
۳۸. جورکش، شاپور. «دیدگاه هدایت و ادبیات جهان». در *زندگی، عشق و مرگ از دیدگاه صادق هدایت: نگاهی نو به بوف کور و دیگر عاشقانه‌های هدایت*. تهران: آگاه، ۱۳۷۸: ۲۲۲-۲۴۶.
- طرح موضوع عدم ارتباط خلاق بین زن و مرد و اشاره به آفات تباه‌کننده عشق که مضمون بسیاری از آثار هدایت از جمله بوف کور است، همواره در ادبیات اروپا و امریکا بخش مهمی را به خود اختصاص داده است. این مقاله به بررسی این موضوع می‌پردازد که هدایت از ادبیات اروپای غربی تأثیر پذیرفته و این تأثیر در داستان‌های او به‌خوبی نمایان است. هدایت برای تصویر کردن مسائل دردناک زندگی ایرانی و انتقاد از جامعه از تکنیک‌های ادبیات غرب استفاده کرده است.
۳۹. حدیدی، جواد. *از سعدی تا آراگون: تأثیر ادبیات فارسی در ادبیات فرانسه*. تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۳.
۴۰. _____. *ایران در ادبیات فرانسه*. مشهد: جواد حدیدی، ۱۳۴۶.
۴۱. _____. «زنان شاهنامه در داستان‌های فرانسوی». در *رهروان حقیقت: هفده گفتار*. تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۸۰: ۱۹۴-۲۱۱.

۴۲. ———. «شاعران ایرانی در نمایشنامه‌های فرانسوی». در *رهروان حقیقت: هفده گفتار*. تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۸۰: ۲۹۲-۳۰۴.
۴۳. ———. «شاعران فرانسوی در مکتب عارفان ایرانی». در *رهروان حقیقت: هفده گفتار*. تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۸۰: ۲۵۵-۲۷۶.
۴۴. ———. *شاعران فرانسوی در مکتب عارفان ایرانی*. تهران: بقیه، ۱۳۷۹.
۴۵. ———. «شیوه‌های پژوهش در ادبیات تطبیقی». در *رهروان حقیقت: هفده گفتار*. تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۸۰: ۲۴۶-۲۵۴.
۴۶. حسینی، حسن. *بیدل، سپهری و سبک هندی*. تهران: سروش، ۱۳۶۸.
۴۷. حسینی، صالح. «بیدل و سپهری». در *نیلوفر خاموش: نظری به شعر سهراب سپهری*. تهران: نیلوفر، ۱۳۷۳: ۱۳۱-۱۶۴.
۴۸. حسینی، مریم. «زن‌ستیزی در آئین هندوان و تأثیر آن بر حکایت‌های فارسی». در *ریشه‌های زن‌ستیزی در ادبیات کلاسیک فارسی*. تهران: چشمه، ۱۳۸۸: ۱۱۴-۱۱۵.
۴۹. ———. «مقایسه تطبیقی داستان شهر زنان در اسکندرنامه، شاهنامه فردوسی و اسکندرنامه نظامی با اسطوره‌های کهن یونانی و داستان‌های یوتوپایی». در *ریشه‌های زن‌ستیزی در ادبیات کلاسیک فارسی*. تهران: چشمه، ۱۳۸۸: ۲۵۹-۲۷۷.
۵۰. حقیقت، عبدالرفیع. «ابوعلی سینا و آثار شعری اقبال». در *ایران از دیدگاه علامه محمد اقبال لاهوری*. تهران: شرکت مؤلفان و مترجمان ایران، ۱۳۶۷: ۱۵۴-۱۵۵.
۵۱. ———. «اقبال و گلشن راز شیخ محمود شبستری». در *ایران از دیدگاه علامه محمد اقبال لاهوری*. تهران: شرکت مؤلفان و مترجمان ایران، ۱۳۶۷: ۲۵۹-۲۸۸.
۵۲. ———. «ایران از دیدگاه شعری اقبال». در *ایران از دیدگاه علامه محمد اقبال لاهوری*. تهران: شرکت مؤلفان و مترجمان ایران، ۱۳۶۷: ۶۲-۷۳.
۵۳. ———. «تصویر سنائی در شعر اقبال». در *ایران از دیدگاه علامه محمد اقبال لاهوری*. تهران: شرکت مؤلفان و مترجمان ایران، ۱۳۶۷: ۱۸۱-۱۸۵.
۵۴. ———. «زرتشت از دیدگاه شعری اقبال». در *ایران از دیدگاه علامه محمد اقبال لاهوری*. تهران: شرکت مؤلفان و مترجمان ایران، ۱۳۶۷: ۷۹-۸۲.
۵۵. ———. «مزدک در آثار منظوم اقبال». در *ایران از دیدگاه علامه محمد اقبال لاهوری*. تهران: شرکت مؤلفان و مترجمان ایران، ۱۳۶۷: ۸۹-۹۰.

۵۶. ———. «مولوی در آئینه اشعار اقبال». در *ایران از دیدگاه علامه محمد اقبال* لاهوری. تهران: شرکت مؤلفان و مترجمان ایران، ۱۳۶۷: ۲۰۵-۲۵۸.
۵۷. حکمت، علی اصغر. *رومنو و ثولیت ویلیام شکسپیر مقایسه با لیلی و مجنون نظامی گنجوی*. تهران: کتابخانه بروخیم، ۱۳۹۹.
۵۸. حمود، ماجده. *رویکردهای کاربردی در ادبیات تطبیقی*. ترجمه مجتبی شاهسونی؛ با مقدمه ابوالحسن امین مقدسی. تهران: روزگار، ۱۳۹۰.
۵۹. حمیدی، محمدحسین. *بیم و امید: رویکردهای سیاسی در ادبیات فارسی*. با مقدمه داود هرمیداس باوند. تهران: سفیر، ۱۳۷۹.

هدف این کتاب بازشناسی فرهنگ سیاسی ایران از راه بررسی ادبیات فارسی است. از تحلیل امثال و حکم و بررسی متون نظم و نثر فارسی (آثار فردوسی، سعدی، حافظ و...) به عمق زندگی سیاسی-اجتماعی مردم و تأثیر آنها در شعرا و نویسندگان و متون آنان پی می‌بریم.

۶۰. حیدری، فاطمه. *پندارهای یونانی در مثنوی*. تهران: روزنه، ۱۳۸۴.
۶۱. دادجوی توکلی، دره. *موسیقی در شعر: جلوه‌های موسیقی در شعر خواجه‌جوی کرمانی*. با دیباچه‌ای از حسن انوری. تهران: سرا، ۱۳۸۰.
۶۲. دادور، ایلمیرا، گردآورنده. *سفر از منظر ادبیات جهان: مجموعه مقالات دومین همایش ادبیات تطبیقی*. تهران: دانشگاه تهران، دانشکده زبان‌های خارجی، ۱۳۸۲.
۶۳. دامادی، محمد. *مضامین مشترک در ادب فارسی و عربی*. [ویرایش ۲]. - تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ، ۱۳۷۹.
۶۴. دست‌غیب، عبدالعلی. *از حافظ به گونه*. تهران: بدیع، ۱۳۷۳.
۶۵. دماوندی، مجتبی. *جادو در اقوام، ادیان و بازتاب آن در ادب فارسی*. سمنان: دانشگاه سمنان، ۱۳۸۸.
۶۶. دیزداریچ، سداد. *از گلستان سعدی تا بلبستان فوزی*. تهران: الهدی، ۱۳۸۴.
۶۷. دیویدسن، اولگا. *ادبیات تطبیقی و شعر کلاسیک فارسی (هفت مقاله)*. ترجمه فرهاد عطایی. تهران: نشر و پژوهش فرزانه روز، ۱۳۸۰.
۶۸. رخساریان، الف. *اریک هرملین کیست و چه کرد؟، شاعران مشهور سوئد و شعر کلاسیک فارسی: اشعاری از شاعران سوئدی تحت تأثیر ادبیات ایران*. سوئد: رؤیا، ۱۳۷۲.

۶۹. ریاحی، محمدامین. «تأثیر ادب عثمانی در ادبیات جدید فارسی». در *زبان و ادب فارسی در قلمرو عثمانی*. تهران: پاژنگ، ۱۳۶۹: ۲۵۱-۲۶۱.
- کتاب به تشریح تأثیر زبان و ادب عثمانی در زبان و ادبیات فارسی می‌پردازد. شاعران و متفکران مهاجر ایرانی در آثار متفکران و شاعران و نویسندگان عثمانی با اندیشه‌ها و سبک‌های جدید آشنا شدند و از آنها تأثیر پذیرفتند. تجدد فکری و ادبی در ایران تحت تأثیر آثار متفکران اروپایی، به‌ویژه فرانسویان، و البته آشنایی با تجربه ادیبان ترک به وجود آمده است.
۷۰. ——. «عمق تأثیر ادب فارسی در زبان و ادب ترکی». در *زبان و ادب فارسی در قلمرو عثمانی*. تهران: پاژنگ، ۱۳۶۹: ۲۲۵-۲۳۷.
- بر اساس این کتاب، محققان ترک ادبیات گذشته دوره عثمانی را از همه حیث تقلید از ادب ایران می‌دانند و قالب‌های شعر گذشته عثمانی همان قالب‌های شعر فارسی است. ترجمه‌های منظوم و منثور از داستان‌های ایرانی به زبان ترکی توجه عامه مردم را به این داستان‌ها جلب کرد و شاعران ترک به سرودن این داستان‌ها به زبان خود پرداختند. کتاب به تأثیر زبان و ادب فارسی در زبان و ادبیات ترک می‌پردازد.
۷۱. زرین‌کوب، عبدالحسین. «ادب تطبیقی». در *نقد ادبی*. ج ۱. تهران: امیرکبیر، ۱۳۵۴: ۱۲۵-۱۲۸.
- نیز نک ← تهران: بنگاه نشر اندیشه، ۱۳۳۸: ۲۰۱-۲۰۵.
۷۲. ——. «از ادبیات تطبیقی». در *نقش برآب: به همراه جستجویی چند در باب شعر حافظ، گلشن راز، گذشته نثر فارسی، ادبیات تطبیقی، با اندیشه‌ها، گفت و شنودها و خاطره‌ها*. تهران: معین، ۱۳۶۸: ۲۹۵-۳۶۱.
- نیز نک ← [ویرایش؟]. تهران: سخن، ۱۳۸۱: ۲۹۵-۳۶۱.
۷۳. ——. «ایلیداد و شاهنامه». در *نامورنامه: درباره فردوسی و شاهنامه*. تهران: سخن، ۱۳۸۱: ۱۴-۱۶.
۷۴. ——. «سعدی در اروپا». در *حدیث خوش سعدی: درباره زندگی و اندیشه سعدی*. تهران: سخن، ۱۳۷۹: ۱۰۳-۱۰۸.

- نیز نک ← یادداشت‌ها و اندیشه‌ها: از مقالات، نقدها و اشارات. [گردآورنده عنایت‌الله مجیدی]. تهران: جاویدان، ۱۳۵۵: ۱۷۷-۱۸۲.
۷۵. ———. «شاهنامه و انه‌ئید». در *نامورنامه: درباره‌ی فردوسی و شاهنامه*. تهران: سخن، ۱۳۸۱: ۱۹-۲۳.
۷۶. ———. «شاهنامه و ایللیاد». در *دهباشی، علی، گردآورنده. کارنامه‌ی زرین: یادنامه‌ی دکتر عبدالحسین زرین‌کوب*. تهران: دفتر پژوهشهای فرهنگی، ۱۳۷۹: ۹۰۰-۹۰۹.
- نیز نک ← *نامورنامه: درباره‌ی فردوسی و شاهنامه*. تهران: سخن، ۱۳۸۱: ۱۲۵-۱۳۷.
- نیز نک ← نه شرقی، نه غربی، انسانی: مجموعه مقالات، تحقیقات، نقدها، و نمایشواره‌ها. تهران: امیرکبیر، ۱۳۵۶: ۱۸۰-۱۹۰.
۷۷. ———. «گوته و ادبیات ایران». در *حدیث خوش سعدی: درباره‌ی زندگی و اندیشه‌ی سعدی*. تهران: سخن، ۱۳۷۹: ۱۷۵.
- نیز نک ← یادداشت‌ها و اندیشه‌ها: از مقالات، نقدها و اشارات. [گردآورنده عنایت‌الله مجیدی]. تهران: جاویدان، ۱۳۵۵: ۲۹۰-۳۰۰.
۷۸. ———. «مسأله‌ی نفوذ و تأثیر». در *نقد ادبی*. ج ۱. تهران: امیرکبیر، ۱۳۵۴: ۱۱۳-۱۱۹.
- نیز نک ← تهران: بنگاه نشر اندیشه، ۱۳۳۸: ۱۸۳-۱۹۲.
۷۹. زمردی، حمیرا. «تطبیقات داستانی». در *نقد تطبیقی ادیان و اساطیر در شاهنامه‌ی فردوسی، خمسه‌ی نظامی و منطق‌الطیر*. تهران: زوار، ۱۳۸۲: ۴۸۱-۵۲۶.
۸۰. ساجدی، طهمورث. *از ادبیات تطبیقی تا نقد ادبی*. تهران: امیرکبیر، ۱۳۸۷.
۸۱. ستاری، جلال. *پیوندهای ایرانی و اسلامی اسطوره‌ی پرزیفال*. تهران: ثالث، ۱۳۸۶.
- این کتاب به اسطوره‌ی پر راز و رمز پرزیفال و منبع شرقی آن و نمونه‌های مشابه آن در فرهنگ ما می‌پردازد. هدف کتاب اشاره به مشابَهت معنوی طریقت‌های باطنی شرق و غرب به‌ویژه در قرون وسطی است.
۸۲. ———. *پیوند عشق میان شرق و غرب*. تهران: وزارت فرهنگ و هنر، [تاریخ مقدمه: ۱۳۵۴].
۸۳. ———. «نگاهی به اسطوره‌ی فاوست در قیاس با قصه‌ی پیر صنعان». در *پژوهشی در قصه‌ی شیخ صنعان و دختر ترسا*. تهران: مرکز، ۱۳۸۱: ۱۷۵-۲۰۱.
۸۴. سجادی، جعفر. *نقد تطبیقی ادبیات ایران و عرب*. تهران: شرکت مؤلفان و

- مترجمان ایران، ۱۳۶۹.
۸۵. سیاح، فاطمه. *نقد و سیاحت: بررسی ادبیات ایران و اروپا با مجموعه احوال و آثار*. به کوشش محمد گلبن. تهران: قطره، ۱۳۸۳.
۸۶. سیدی، حسین. *به باغ همسفران: درباره جبران و سپهری*. مشهد: دانشگاه فردوسی (مشهد)، ۱۳۸۴.
۸۷. شریفی، حبیب‌الله. *بهار و موسیقی*. تهران: شهاب ثاقب، ۱۳۸۱.
- کتاب با فصل شعر و موسیقی آغاز می‌شود که یادآور بستگی و پیوستگی موسیقی با شعر است. موسیقی در شعر بهار، تحلیل اصطلاحات موسیقی در اشعار او، کار بهار در سی لحن موسیقی باربدی، و مجموعه کامل ترانه‌های بهار و تطبیق آنها با آهنگ‌های نغمه‌پردازان بنام و پرده‌های موسیقی از جمله مطالب آن است.
۸۸. شعردوست، علی‌اصغر. *ایران در شعر معاصر تاجیکستان*. تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۸۹.
۸۹. شفا، شجاع‌الدین. *ایران در ادبیات جهان*. تهران: ابن سینا، ۱۳۳۲.
۹۰. شورل، ایو. *ادبیات تطبیقی*. ترجمه طهمورث ساجدی. تهران: امیرکبیر، ۱۳۸۶.
۹۱. شهابی، علی‌اکبر. «چگونگی ارتباطات ایران و هند در عصر صفویان و تأثیر آن در ادبیات فارسی». در *روابط ادبی ایران و هند، یا، تأثیر روابط ایران و هند در ادبیات دوره صفویه: مشتمل بر قدیمیترین روابط...* تهران: کتابخانه مرکزی، ۱۳۱۶: ۸۱-۴۳.
۹۲. صبور، داریوش. *عشق و عرفان و تجلی آن در شعر فارسی*. [تهران]: زوار، ۱۳۴۹.
۹۳. صفا، ذبیح‌الله. *دورنمایی از فرهنگ ایرانی و اثر جهانی آن*. تهران: مدرسه عالی ادبیات و زبانهای خارجی، ۱۳۵۰.
۹۴. صورتگر (صفاری)، کوکب، مترجم. *افسانه‌ها و داستانهای ایرانی در ادبیات انگلیسی (در سده‌های هیجدهم و نوزدهم میلادی تا سال ۱۸۵۹)*: پژوهشی در ادبیات تطبیقی. تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۵۷.
۹۵. ضابطی جهرمی، احمد، اقتباس‌کننده. *سینما و ساختار تصاویر شعری شاهنامه*. تهران: کتاب فرا، ۱۳۷۸.
۹۶. طهماسبی، طغرل. *موسیقی در ادبیات*. تهران: رهام، ۱۳۸۰.

آمیخته شدن موسیقی با ادبیات چهره تازه‌ای برای هنر پدید آورده و عملکرد این دو تأثیر بسزایی در یکدیگر گذاشته است. این کتاب انواع سازهایی را که به نوعی در ادبیات به کار گرفته شده‌اند، و همچنین بزرگان و نخبگان موسیقی و شعرای موسیقیدان را معرفی می‌کند.

۹۷. عابدی، امیرحسین. «داستان پدماوت در ادبیات فارسی». در *گفتارهای پژوهشی در زمینه ادبیات فارسی*. تهران: بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار، ۱۳۷۷: ۳۰۵-۳۱۵.
 ۹۸. _____. «داستان سستی در ادبیات فارسی و مثنوی سوز و گداز ملا نوعی خوشانی». در *گفتارهای پژوهشی در زمینه ادبیات فارسی*. تهران: بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار، ۱۳۷۷: ۳۱۶-۳۲۴.

عمل سوزاندن زن با جنازه شوهر را سستی می‌گویند. این عمل در زمان قدیم در میان هندوان رسم بوده است. بسیاری از شعرای پارسی‌گوی وفاداری زنان هندو را ستوده و سستی شدن آنان را دلیل شوهرپرستی ایشان دانسته‌اند. نوعی خوشانی و مجرم کشمیری از کسانی هستند که درباره سستی اثری مستقل دارند.

۹۹. عابدی، کامیار. *دو رساله درباره سهراب سپهری: سپهری و ژاپن؛ سهراب و ک. تینا*. تهران: بازتاب نگار و کتاب نادر، ۱۳۸۷.

۱۰۰. _____. «شباهت‌های شعر معاصر فارسی و عربی». در *در روشنی باران‌ها: تحلیل و بررسی شعرهای محمدرضا شفیعی کدکنی (م. سرشک)*. تهران: کتاب نادر، ۱۳۸۱: ۲۶۴-۲۶۵.

۱۰۱. عاکوب، عیسی. *تأثیر پند پارسی بر ادب عرب؛ پژوهشی در ادبیات تطبیقی*. ترجمه عبدالله شریفی خجسته. تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۴.

۱۰۲. _____. *تأثیر پندهای فارسی بر ادبیات عربی در عصر اول عباسی: بررسی کاربردی در ادبیات تطبیقی*. ترجمه محمد شایگان مهر. مشهد: سخن‌گستر، ۱۳۹۰.
 کتاب حاضر نخستین بار تحت عنوان *تأثیر پند پارسی بر ادب عرب: پژوهشی در ادبیات تطبیقی* منتشر شده است.

۱۰۳. عبادیان، محمود. *فردوسی و سنت و نوآوری در حماسه‌سرایی: مباحثی از ادبیات تطبیقی*. الیگودرز: انتشارات گهر، ۱۳۶۹.

نیز نک ← تهران: مروارید، ۱۳۸۷.

۱۰۴. عبدالحکیم، خلیفه و الحکیم و اکرام و نعیم‌الدین. مولوی، نیچه و اقبال. ترجمه و حواشی محمد بقائی. تهران: حکمت، ۱۳۷۰.
۱۰۵. فرشیدورد، خسرو. «ادبیات تطبیقی». در درباره ادبیات و نقد ادبی. ج ۲. تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۳: ۸۰۸-۸۴۱.
- نیز نک ← ویرایش ۲. تهران: امیرکبیر، ۱۳۷۳: ۸۰۸-۸۴۱.
۱۰۶. ——. «شعر اروپا و شعر ایران». در درباره ادبیات و نقد ادبی. ج ۱. تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۳: ۱۵۳-۱۵۷.
- نیز نک ← ویرایش ۲. تهران: امیرکبیر، ۱۳۷۳: ۱۵۳-۱۵۷.
۱۰۷. ——. «فنون بلاغت در اروپا و جهان اسلام». در درباره ادبیات و نقد ادبی. ج ۲. تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۳: ۳۷۵-۳۸۷.
- نویسنده در این بخش به مقایسه بلاغت اسلامی و فرنگی می‌پردازد و درباره فنون بلاغت در شعر و ادب فارسی که نشئت گرفته از پژوهش‌های اروپاییان است بحث می‌کند.
- نیز نک ← ویرایش ۲. تهران: امیرکبیر، ۱۳۷۳: ۳۷۵-۳۸۷.
۱۰۸. فریدریش، ورنر پاول و دیوید هنری ملون. چشم‌انداز ادبیات تطبیقی غرب: از دانته تا یوجین اونیل. ترجمه نسرين پروینی. تهران: سخن، ۱۳۸۸.
۱۰۹. فلکی، محمود. بیگانگی در آثار کافکا: تأثیر کافکا بر ادبیات مدرن فارسی. تهران: ثالث، ۱۳۸۷.
۱۱۰. فیضی، کریم. از جبران تا سهراب. تهران: ثالث، ۱۳۸۶.
۱۱۱. قاسمی حاجی‌آبادی، لیلا و عطاءاله افتخاری، گردآورنده. بررسی قول و غزل در دیوان سعدی و متنبی. یاسوج: دانشگاه آزاد اسلامی (یاسوج)، ۱۳۹۰.
۱۱۲. قانون پرور، محمدرضا. در آیین‌های ایرانی: تصویر غرب و غربی‌ها در داستان ایرانی. ترجمه مهدی نجف‌زاده. با مقدمه محمدرضا تاجیک. ویراسته‌ی رحمن قهرمان‌پور. تهران: فرهنگ گفتمان، ۱۳۸۴.
۱۱۳. قمرزاده، اصل‌الدین. سمرقند در شعر و ادب فارسی. زیر نظر محمدحسین عابدینی. تهران: مؤسسه فرهنگی اکو، ۱۳۸۷.
۱۱۴. قنبری، امید، ویراستار. زندگی‌نامه و خدمات علمی و فرهنگی دکتر جواد حدیدی.

- تهران: انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، ۱۳۸۵.
۱۱۵. ———. *زندگی‌نامه و خدمات علمی و فرهنگی زنده‌یاد دکتر فاطمه سیاح*. تهران: انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، ۱۳۸۳.
۱۱۶. قنبری، محمدرضا. «مسافر غرب». در *خیام‌نامه: روزگار، فلسفه، و شعر خیام*. تهران: زوار، ۱۳۸۴: ۳۴۱-۳۶۶.
- نویسنده در این فصل از کتاب به ترجمه فیتس جرالده از رباعیات خیام و تأثیر خیام بر او پرداخته است. تأثیر ترجمه فیتس جرالده، مقایسه فیتس جرالده با شکسپیر، ریشه‌های اقبال جهانی خیام، خیام در رمان جک لندن، و میزان تأثیر خیام در اروپا از مباحث این فصل است.
۱۱۷. کاکایی، عبدالجبار. *بررسی تطبیقی موضوعات ادبیات پایداری در شعر ایران و جهان*. تهران: پالیزان، ۱۳۸۰.
۱۱۸. کسائی، زهره. *بررسی تطبیقی مضمون بازگشت به اصل در ادبیات عرفانی جهان*. اصفهان: دانشگاه اصفهان، ۱۳۸۷.
۱۱۹. کفافی، محمد عبدالسلام. *ادبیات تطبیقی: پژوهشی در باب نظریه ادبیات و شعر روایی*. ترجمه حسین سیدی. مشهد: به‌نشر، ۱۳۸۲.
۱۲۰. الکک، ویکتور. *تأثیر فرهنگ عرب در اشعار منوچهری دامغانی*. بیروت: دارالمشرق، ۱۹۸۶.
۱۲۱. کوپرلی، محمدفؤاد. *صوفیان نخستین در ادبیات ترک*. ترجمه و توضیح توفیق ه. سبجانی. تهران: انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، ۱۳۸۵.
- در بخش‌هایی از این کتاب، اشارات پراکنده‌ای به تأثیرات صوفیان ترک بر ایران وجود دارد.
۱۲۲. کوساکابه، کازوکو. *داستان گنجی و شاهنامه: مقایسه شاهکار ادبی ژاپن و شاهکار ادبی ایران*. ویراست روحی افسر. تهران: نی، ۱۳۸۲.
۱۲۳. کوشک‌جلالی، علیرضا. *همزاد: نمایشنامه در هشت صحنه، با الهام از داستان هروسترات (Herostrat) اثر ژان پل سارتر*. تهران: قطره، ۱۳۸۶.
۱۲۴. کویاجی، جهانگیر کوورجی. *آیینها و افسانه‌های ایران و چین باستان*. ترجمه جلیل دوستخواه. تهران: انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۹.

- نیز نک ← تهران: کتابهای جیبی، ۱۳۶۲.
۱۲۵. ———. «اپیزود اسفندیار». در پژوهشهایی در شاهنامه. گزارش و ویرایش جلیل دوستخواه. اصفهان: زنده‌رود، ۱۳۷۱: ۱۹۱-۲۱۵.
- نویسنده در این بخش به بررسی شخصیت آشیل و اسفندیار و قیاس سروده‌های اپیزود اسفندیار با سروده‌های هومر می‌پردازد.
۱۲۶. ———. «ادیسهای ایرانی: گشتاسب در روم». در پژوهشهایی در شاهنامه. گزارش و ویرایش جلیل دوستخواه. اصفهان: زنده‌رود، ۱۳۷۱: ۱۶۷-۱۸۸.
- نویسنده در این بخش به مقایسه اپیزود گشتاسب در روم با برخی از منظومه‌های بسیار کهن دیگر سرزمین‌ها می‌پردازد.
۱۲۷. ———. *اسطوره‌های ایران و چین*. ترجمه کوشیار کریمی طاری. تهران: نسل نواندیش، ۱۳۷۸.
- در این اثر، آیین‌ها و افسانه‌های ایران و چین مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده به برخی افسانه‌های شاهنامه و همتایان چینی آن، بهرام یشت و همتایان آن، شاهنامه و فنگ شن ین ای، سرئوشایست و جایگاه آن در عرفان ایران و چین، خاندان گودرز به عنوان فصلی از تاریخ پارت در شاهنامه و... پرداخته است. هدف نویسنده این اثر نشان دادن فصل مشترک افسانه‌های سکایی شاهنامه و شماری از اسطوره‌های چینی است.
۱۲۸. ———. «افسانه جام مقدس و همانندهای ایرانی و هندی آن». در پژوهشهایی در شاهنامه. گزارش و ویرایش جلیل دوستخواه. اصفهان: زنده‌رود، ۱۳۷۱: ۱۰۸-۱۳۵.
- در این بخش، نویسنده به همانندی‌های سرشت و افسانه‌های جام مقدس و فر کیانی، شکل‌ها یا جلوه‌های گوناگون جام و فر، و تقارن آرمان‌های مهرآیینی و میزگرد می‌پردازد و در نهایت جست‌وجوی جام را در متن‌های هند و آریایی و در اوستا پی می‌گیرد. نویسنده تلاش کرده است تا نشان دهد که سنت‌های ایرانی در شکل‌گیری رمانس آرتوری کارکرد بسزایی داشته و افسانه کیخسرو بخش مهمی از این سنت‌های ایرانی را تشکیل می‌داده است.
۱۲۹. ———. «میزگرد کیخسرو و شهریار». در پژوهشهایی در شاهنامه. گزارش و ویرایش جلیل دوستخواه. اصفهان: زنده‌رود، ۱۳۷۱: ۱۰۹-۱۶۳.

- نویسنده در این بخش به خصلت‌های مشترک افسانه کیخسرو و رمانس‌های اروپای سده‌های میانه، عوامل مشترک در شکل‌گیری میزگردها، و بررسی افسانه آرتوری و افسانه کیخسرو می‌پردازد.
۱۳۰. کیا، خجسته. *شاهنامه فردوسی و تراژدی آتنی*. [تهران]: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۹.
۱۳۱. گرجی، مصطفی. *هر که را دردست، او بردست*. بوز: بررسی تطبیقی نگاه مولوی و متفکران ملل دیگر به درد و رنج‌های بشری. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی، جهاد دانشگاهی، ۱۳۸۸.
۱۳۲. گلشاهی، گلدی. *تأثیر قرآن مجید در سروده‌های ادبای پارسی‌گو، عرب و ترکمن*. گرگان: مختمقلی فراغی، ۱۳۸۸.
۱۳۳. گلشنی، اکرم. *طب و مضامین طبی و بازتاب آن در ادب فارسی*. کرج: جام گل، ۱۳۸۶.
۱۳۴. گیار، ماریوس فرانسوا. *ادبیات تطبیقی*. ترجمه و تکمله علی‌اکبر خان‌محمدی. تهران: پاژنگ، ۱۳۷۴.
۱۳۵. مارتینو، پیر. *شرق در ادبیات فرانسه قرون هفدهم و هجدهم*. ترجمه و تلخیص جلال ستاری. تهران: مرکز، ۱۳۸۱.
۱۳۶. مازی اوغلو، حسیبه. «مقام و تأثیر مولانا در آغاز و گسترش ادبیات ترک در آناتولی». در *مولانا از دیدگاه ترکان و ایرانیان*. به قلم جمعی از نویسندگان؛ گردآوری رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۶۹: ۱۱۵-۱۲۷.
- مولانا در شروع و توسعه ادبیات ترک در آناتولی، و ورود و گسترش مفاهیم و مضامین عرفانی به آن سرزمین نقش مهمی ایفا کرده است. ادبیات ترک بسیار تحت تأثیر مولانا و به‌ویژه مثنوی اوست.
۱۳۷. ماسه، هانری. «سعدی و شاعران و نویسندگان اروپایی». در *تحقیق درباره سعدی*. ترجمه محمدحسن مهدوی اردبیلی و غلامحسین یوسفی. تهران: توس، ۱۳۶۳: ۴۰۸-۴۱۶.
۱۳۸. مایل هروی، نجیب. «تأثیر شدید لویی آراگون از آثار جامی». در *جامی*. تهران:

- طرح نو، ۱۳۷۷: ۳۰۵-۳۰۷.
۱۳۹. مبلغ، محمداسماعیل. جامی و ابن عربی. [بی جا]: انجمن جامی، ۱۳۴۳.
۱۴۰. محفوظ، حسینعلی. متن‌بی و سعدی و مأخذ مضامین سعدی در ادبیات عربی. تهران: روزنه، ۱۳۷۷.
۱۴۱. محمدی، ابراهیم. مبانی نظری ادبیات تطبیقی (فارسی-عربی). بیرجند: دانشگاه بیرجند، معاونت پژوهشی، ۱۳۸۹.
۱۴۲. محمدی روزبهانی، محبوبه. قسم به نخل، قسم به زیتون: بررسی تطبیقی شعر مقاومت ایران و فلسطین. تهران: بنیاد حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس، ۱۳۸۹.
۱۴۳. مدی، ارژنگ. عشق در ادب فارسی: از آغاز تا قرن ششم. تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی (پژوهشگاه)، ۱۳۷۱.
- نویسنده سعی کرده است به عشق و ماهیت و ابعاد و جنبه‌های گوناگون انواع عشق، به‌ویژه عشق عرفانی، پردازد و سخنان عرفا، فلاسفه، شعرا و ادبا را در این زمینه نقل کند. بخش‌هایی از کتاب به تأثیر اندیشمندان و متفکران غربی و یونانی در مضمون عشق در ادبیات فارسی اختصاص دارد.
۱۴۴. مرادی، شهناز. اقتباس ادبی در سینمای ایران. تهران: آگاه، ۱۳۶۸.
۱۴۵. ممتحن، مهدی و زهرا مهاجر. اقبال لاهوری و ابوالقاسم شابی در گذرگاه ادبیات تطبیقی. تهران: لوح محفوظ. ۱۳۹۱.
۱۴۶. مرتضوی، منوچهر. «انعکاس افکار افلاطون و سقراط در آثار مولانا». در مکتب حافظ یا مقدمه بر حافظ‌شناسی. [ویرایش ۴]. تهران: ستوده، ۱۳۸۳: ۳۳۹-۳۴۲.
۱۴۷. مصباحی‌پور، جمشید. واقعیت اجتماعی و جهان داستان: جامعه‌شناسی هنر و ادبیات. تهران: امیرکبیر، ۱۳۵۸.
- نویسنده با گردآوری رمان‌های فارسی به طرح پیوندهای چندگانه‌ای پرداخته است که ممکن است میان متن سیاسی-اجتماعی جامعه ایران و این رمان‌ها وجود داشته باشد. هدف نهایی نویسنده جست‌وجوی پیوندهای راستین و معنی‌داری است که میان کار ادبی و جامعه، میان شیوه‌های زندگی آدمیان و آثار ادبی که فرآورده اندیشه‌های آنهاست وجود دارد.

۱۴۸. مظفری، نسرين. جایگاه انسان در شاهنامه و مه‌بهارات. تهران: شلاک، ۱۳۸۸.
۱۴۹. معزی، امیرناصر. ادبیات و روان‌پزشکی (سعدی). تهران: امیرناصر معزی، ۱۳۸۳.
۱۵۰. ———. ادبیات و روان‌پزشکی: داستان‌هایی از فردوسی. تهران: امیرناصر معزی، ۱۳۸۳.
۱۵۱. معین، محمد. «تأثیر حافظ در دیگران یا حافظ به نظر دیگران.» در حافظ شیرین‌سخن. به کوشش مهدخت معین. ج ۳/۲. تهران: معین، ۱۳۶۹: ۷۵۶-۷۸۲.
۱۵۲. ———. «می و مزدیسنان در ادبیات پارسی و تازی.» در مزدیسنا و ادب پارسی. ج ۱. تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۳۸: ۴۴۶-۴۵۸.
۱۵۳. ممتحن، مهدی و زهرا مهاجر. اقبال لاهوری و ابوالقاسم شابی در گذرگاه ادبیات تطبیقی. تهران: لوح محفوظ، ۱۳۹۱.
۱۵۴. منصوری، مسلم، گردآورنده، مصاحبه‌گر. سینما و ادبیات، مصاحبه با دست‌اندرکاران سینما و ادبیات. تهران: علم، ۱۳۷۷.
۱۵۵. مؤید شیرازی، جعفر. «تأثیر شعر عربی بر آثار سعدی و شعر فارسی بعد از وی.» در شناختی تازه از سعدی: همراه با متن مصحح و معرب اشعار عربی و ترجمه فارسی. با مقدمه احسان عباس. شیراز: لوکس (نوید)، ۱۳۶۲: ۴۲-۵۰.
۱۵۶. ———. «مضمون‌گیری سعدی از شاعران عرب.» در شناختی تازه از سعدی: همراه با متن مصحح و معرب اشعار عربی و ترجمه فارسی. با مقدمه احسان عباس. شیراز: لوکس (نوید)، ۱۳۶۲: ۱۳-۲۸.
۱۵۷. ———. «مقام سعدی در شعر تازی.» در شناختی تازه از سعدی: همراه با متن مصحح و معرب اشعار عربی و ترجمه فارسی. با مقدمه احسان عباس. شیراز: لوکس (نوید)، ۱۳۶۲: ۶۹-۸۸.
۱۵۸. مهاجر شیروانی، فردین و حسن شایگان. «نگاهی به دو بدبین: خیام و بودا.» در نگاهی به خیام: همراه با رباعیات. تهران: پویش، ۱۳۷۰: ۸۷-۹۶.
۱۵۹. ———. «نگاهی به دو زندیق: خیام و ابوالعلاء.» در نگاهی به خیام: همراه با رباعیات. تهران: پویش، ۱۳۷۰: ۹۷-۱۱۴.
۱۶۰. ———. «نگاهی به دو فرزانه: خیام و شوپنهاور.» در نگاهی به خیام: همراه با رباعیات. تهران: پویش، ۱۳۷۰: ۱۱۵-۱۲۸.

۱۶۱. نازک‌کار، ژینوس. *فروغ، نقطه تلاقی شعر و سینما*. تهران: قطره، ۱۳۹۰.
۱۶۲. نامور مطلق، بهمن، گردآورنده. *اسطوره متن بینا فرهنگی: حضور شاهنامه در فرهنگ‌ها و زبان‌های جهان*. تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۸۸.
- این کتاب نگاهی به حضور شاهنامه در فرهنگ‌های گوناگون عربی، ترکی، هندی و فرهنگ‌های حوزه قفقاز، و همچنین فرهنگ‌های دورتر شرقی همچون چین و فرهنگ‌های غربی همچون کشورهای اروپایی دارد و تأثیر شاهنامه را بر این فرهنگ‌ها بررسی می‌کند.
۱۶۳. ———. *آینه آب: تأثیرپذیری پانزده نویسنده بزرگ غربی از شاعران ایرانی*. تهران: همشهری، ۱۳۸۴.
۱۶۴. ندا، طه. *ادبیات تطبیقی*. ترجمه زهرا خسروی. تهران: نشر و پژوهش فرزانه روز، ۱۳۸۰.
۱۶۵. ———. *ادبیات تطبیقی*. ترجمه هادی نظری منظم. تهران: نی، ۱۳۸۳.
۱۶۶. نصیری‌فر، حبیب‌الله، گردآورنده. *نقش موسیقی آوازی در شعر و غزل ایران*. تهران: نگاه، ۱۳۸۴.
۱۶۷. واحد دوست، مهوش. *نهادینه‌های اساطیری در شاهنامه فردوسی*. تهران: سروش (انتشارات صدا و سیما)، ۱۳۷۹.
- نویسنده در بخش‌های مختلف این کتاب به طور پراکنده به بررسی تأثیر اسطوره‌های اقوام دیگر در شاهنامه فردوسی می‌پردازد.
۱۶۸. وزیرنیا، سیما و غزال ایران دوست. «تأثیر مکتب‌های عرفانی شرق بر شعر سهراب». در *زیر سپهر آبی سهراب: کندوکاوی در شعر و اندیشه سهراب سپهری*. تهران: قطره، ۱۳۷۹: ۸۲-۹۰.
۱۶۹. ———. «دیگران و سهراب». در *زیر سپهر آبی سهراب: کندوکاوی در شعر و اندیشه سهراب سپهری*. تهران: قطره، ۱۳۷۹: ۶۹-۷۷.
- این مقاله به تأثیر اندیشه‌های عرفانی و فلسفی شرق بر شعر سهراب می‌پردازد و درباره انتساب مایه‌های شعری او به عرفان بودیسم و ادیان الهی بحث می‌کند.
۱۷۰. ———. «سهراب و دیگران». در *زیر سپهر آبی سهراب: کندوکاوی در شعر و اندیشه سهراب سپهری*. تهران: قطره، ۱۳۷۹: ۱۲۱-۱۵۲.

سهراب با یونگ و اصطلاحات و اندیشه‌های او آشنا بوده و بعضی عناصر تفکر او را در شعر خود به کار برده است. او همچنین از داستان مسخ پیکتور اثر هسه تأثیر پذیرفته است.

۱۷۱. هاشمی، محسن. فردوسی و هنر سینما: بررسی قابلیت‌های سینمایی شاهنامه فردوسی. تهران: علم، ۱۳۸۹.

۱۷۲. هاماسدق. صادق هدایت و هاماسدق «چالو». ترجمه آقاسی هوانسیان. تهران: آلیک، ۱۳۴۶.

۱۷۳. هروی، حسینعلی. «تحلیل یک شعر فلسفی از پل والری و سنجشی با عرفان حافظ». در مقالات حافظ. به کوشش عنایت‌الله مجیدی. تهران: کتاب‌سرا، ۱۳۶۸: ۱۹۰-۱۹۷.

نیز نک ← «تحلیل یک شعر فلسفی از پل والری و سنجشی با عرفان حافظ: نگین، ش ۱۳۰، نوروز ۱۳۵۵». در مجموعه مقالات نقد و نظر درباره حافظ و چند مقاله دیگر به اهتمام عنایت‌الله مجیدی. تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۳: ۱۰۸-۱۱۳.

۱۷۴. ———. «حافظ و والری یا سنجشی بین جهان‌بینی عرفانی و مادی؛ مقالات و بررسی‌ها ش ۲، ۱۳۴۹». در مجموعه مقالات نقد و نظر درباره حافظ و چند مقاله دیگر. به اهتمام عنایت‌الله مجیدی. تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۳: ۳-۱۹.

—————. «حافظ و والری یا سنجشی بین جهان‌بینی عرفانی و مادی». در مقالات حافظ. به کوشش عنایت‌الله مجیدی. تهران: کتاب‌سرا، ۱۳۶۸: ۱۵-۳۹.

۱۷۵. ———. «سنجش مفهوم یک شعر عرفانی و یک شعر فلسفی از حافظ و والری». در مقالات حافظ. به کوشش عنایت‌الله مجیدی. تهران: کتاب‌سرا، ۱۳۶۸: ۱۷۶-۱۸۹.

—————. «سنجش مفهوم یک شعر عرفانی و یک شعر فلسفی از حافظ و والری: نگین، ش ۱۲۸، دی ۱۳۵۴». در مجموعه مقالات نقد و نظر درباره حافظ و چند مقاله دیگر. به اهتمام عنایت‌الله مجیدی. تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۳: ۹۹-۱۰۷.

۱۷۶. هلال، محمدغنی. ادبیات تطبیقی: تاریخ و تحول، اثرپذیری و اثرگذاری فرهنگ و ادب اسلامی. ترجمه و تحشیه و تعلیق از مرتضی آیت‌الله‌زاده شیرازی. تهران: امیرکبیر، ۱۳۷۳.

۱۷۷. هنرمندی، حسن. *آندره ژید و ادبیات فارسی*. تهران: زوار، ۱۳۴۹.
۱۷۸. ———. *سفری در رکاب اندیشه از جامی تا آراگن: بررسی تأثیر و ارزش ادبیات کهنسال فارسی در جهان امروز و نشان دادن شیوه بهره‌برداری مثبت از آن همراه با چند بررسی تطبیقی و... تهران: بنگاه مطبوعاتی گوتنبرگ، ۱۳۵۱.*
۱۷۹. هوراس. *گزینه‌ی شعرهای هوراس با اشاره‌ای تطبیقی به شعر هوراس و پارسی‌گویان کهن*. [به انتخاب آلبر توموکیانو]. ترجمه م. طاهر نوکنده. به کوشش هوشنگ سبقتی. تهران: دوست، ۱۳۸۰.
۱۸۰. یگانی، علی‌اصغر. «مقایسه خیام با امائل و اقران». در *نادره ایام: حکیم عمر خیام و رباعیات او*. تهران: انجمن آثار ملی، ۱۳۴۲: ۲۵۲-۲۹۱.
۱۸۱. یوحنا، جان. *گستره شعر پارسی در انگلستان و آمریکا*. ترجمه احمد تمیم‌داری. تهران: روزنه، ۱۳۸۶.